

Jaarverslag 2023 Stichting Hospice Zaanstreek

De Schelp
Hospice voor de Zaanstreek

VOORWOORD

In 2023 heeft onze stichting voor het eerst gewerkt met twee locaties: De Schelp in Krommenie en Het Tij in Zaandam. Hadden we tot nu toe vier bedden voor onze gastbewoners, met de opening van Het Tij in Zaandam – op 14 januari 2023 - werden dat er negen. Een week na de opening van Het Tij ontvingen we er de eerste gastbewoner. Dat we met de start van het tweede hospice in een behoefte voorzien, laten de cijfers zien. Het aantal gastbewoners in de twee hospices samen was in 2023 meer dan tweemaal zo groot als het aantal gastbewoners dat we in 2022 konden opvangen in De Schelp.

We mogen ons ook gelukkig prijzen met de steun van veel vrijwilligers en andere betrokkenen. Door de opening van Het Tij is het aantal vrijwilligers bij onze stichting verdubbeld. De Schelp en Het Tij kunnen elke dag een beroep doen op een grote groep vrijwilligers voor de zorg en voor andere taken, zoals de tuin, klein onderhoud, koken, administratie en de nieuwsbrief. Daar zijn we heel blij mee. Wie bij ons wil komen werken als vrijwilliger, is van harte welkom. Vrijwilligers zijn er nooit genoeg. Alle nieuwe vrijwilligers worden begeleid door onze coördinatoren, die ook de introductieopleiding verzorgen. Met hun jarenlange ervaring wijzen ze iedereen de weg in het hospice.

Ook dit jaar reikten we ons jubileumspeldje uit aan vrijwilligers die al 10 jaar bij ons werkzaam zijn. Tevens vierden we in 2023 het 15-jarig bestaan van De Schelp. Het enthousiasme in de door de evenementencommissie georganiseerde bijeenkomst bevestigde de intensieve betrokkenheid van de vrijwilligers en de harmonieuze samenwerking.

De huisartsen en de verpleegkundigen van Evean die zich inzetten voor de gastbewoners in onze hospices zijn we daar zeer erkentelijk voor.

Veel personen en instellingen hebben ons gesteund, zowel met financiële en materiële middelen als met hun persoonlijke inzet. We zijn ze daarvoor zeer dankbaar.

Namens het bestuur van Stichting Hospice voor de Zaanstreek,
Corrie Noom

LIEFDEVOLLE LAATSTE ZORG IN EEN HUISELIJKE SFEER

Dit is onze missie: er zijn voor hen voor wie thuis overlijden niet tot de wensen of mogelijkheden behoort. Je veilig, verzorgd en geborgen weten in je laatste levensfase. Wanneer dat thuis, om wat voor reden dan ook, niet mogelijk is denk dan aan het hospice voor de Zaanstreek. In een huiselijke sfeer staan vrijwillige en professionele verzorgers je bij in deze intense laatste dagen. Alles is erop gericht om de kwaliteit van leven van onze gastbewoners zo prettig mogelijk te houden.

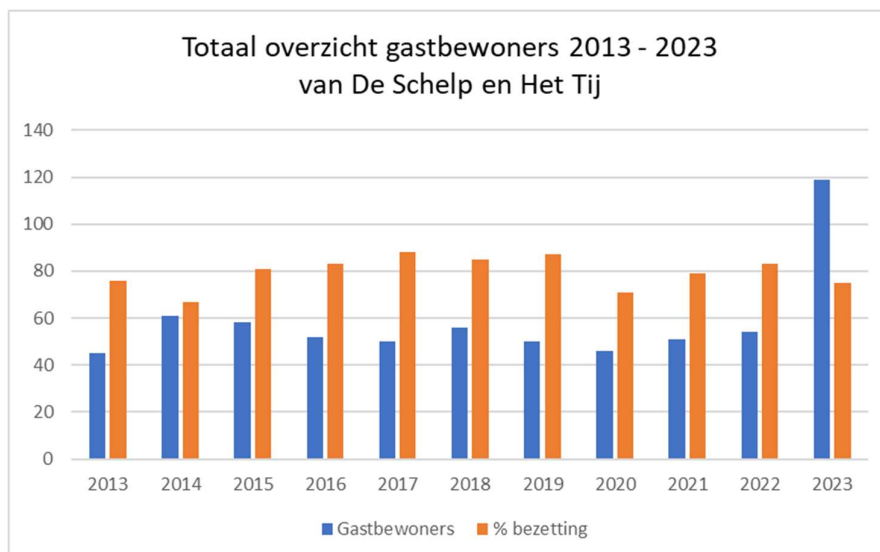
TWEE LOCATIES

Naast De Schelp in Krommenie heeft onze stichting nu een tweede locatie: Het Tij in Zaandam. Met een feestelijke bijeenkomst is Het Tij in januari van start gegaan. Onder grote belangstelling werd de openingshandeling verricht door de twee bestuursleden-van-het eerste-uur – Klaas Tuijn en Frits Boom – en wethouder Harry van der Laan. De steun en inzet van personen, fondsen, instellingen en bedrijven heeft de totstandkoming van Het Tij mogelijk gemaakt. Dat is hartverwarmend. Ook voor de vrijwilligers die zich meldden zijn we heel dankbaar.

GASTBEWONERS

In 2023 ontvingen wij totaal 120 gastbewoners, 60 in De Schelp en 59 in Het Tij. De gemiddelde verblijfsduur in De Schelp bedroeg 19 en in Het Tij 21 dagen. Veertien gastbewoners gingen na een verblijf in het hospice weer terug naar huis of naar een verpleeghuis. We zien dat het aantal mensen dat terugkeert naar huis of vanuit het hospice naar een verpleeghuis gaat, is toegenomen. Het is een ontwikkeling waar alle hospices in Nederland mee te maken hebben. Hoe het komt dat bewoners in een hospice komen, terwijl na een aantal weken blijkt dat ze niet op de juiste plek zijn, omdat ze niet op korte termijn zullen overlijden, is niet zonder meer te duiden. Vanuit de landelijke organisatie VPTZ wordt hier onderzoek naar gedaan.

Herinneringsbijeenkomst

De herinneringsbijeenkomst voor de nabestaanden van gastbewoners die in 2022 in De Schelp zijn overleden was dit jaar op 30 mei in de ontmoetingsruimte van de Sint Petrus Parochie Krommenie. Het thema was “verbinding”.

Ruud Luttkhuizen zorgde voor de muzikale ondersteuning en 25 familieleden gingen in op onze uitnodiging om aanwezig te zijn. Met het noemen van de namen, het plaatsen van een roos en het branden van een kaars werden de overleden gastbewoners herdacht. Er waren mooie woorden en muziek ter ondersteuning. Er was ruimte voor nabestaanden om een persoonlijk woord te spreken en te herdenken. Het was een bijzonder mooie avond in mei.

DE ZORG

Verpleegkundige zorg

In beide locaties ontvingen we ook dit jaar de verpleegkundige zorg van Eveen-medewerkers. De verpleegkundigen zijn 24 uur per dag in de hospices aanwezig. In Het Tij werd uiteraard een nieuw team van verpleegkundigen samengesteld.

De verpleegkundigen zijn betrokken bij de intakegesprekken die zij gezamenlijk met de coördinatoren bij de toekomstige gastbewoners doen. Het Technisch Thuis-team was altijd in te roepen voor het starten met een pomp bij sedatie. Dit jaar zijn alle verpleegkundigen geschoold om zonder tussenkomst van het TT-team, maar wel na overleg met de huisarts, de sedatie op te kunnen starten.

In overleg met de verpleegkundigen is een nieuw medicatieprotocol opgesteld, waarin de rollen van allen die bij de medicatie zijn betrokken, helder zijn opgeschreven. Het nieuwe protocol is in de loop van 2023 operationeel geworden.

Medische Zorg

Voor gastbewoners van het in januari 2023 nieuw geopende hospice Het Tij geldt, dat de eigen huisarts de medische zorg op zich neemt. Voor gastbewoners van hospice de Schelp is dit ook nog steeds van toepassing.

Als, om wat voor reden dan ook, de eigen huisarts niet beschikbaar is, zijn er (net als bij de Schelp) huisartsen bereid om bij toerbeurt de medische zorg op zich te nemen.

In juni 2023 werd voor de eerste keer voor alle bij de hospices betrokken huisartsen, coördinatoren en verpleegkundigen een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd. Extra aandacht werd besteed aan de nieuwe richtlijn palliatieve sedatie.

Zorg na het overlijden

Met de nabestaanden is, 6 weken na overlijden, contact over hun ervaringen met het verblijf van hun familielid in ons hospice. Deze feedback is voor ons heel nuttig. In de toekomst gaan we deze feedback opvragen via een digitaal evaluatiesysteem, dat is ontwikkeld door de VPTZ. Als familieleden behoefte hebben aan begeleiding bij de rouwverwerking of gesprekken met lotgenoten willen, informeren we ze over de instellingen die daarin kunnen voorzien.

Spirituele zorg

In beide hospices is een, voor de spirituele zorg opgeleide, vrijwilliger werkzaam. Zij gaat bij de gastbewoners langs om te inventariseren of er behoefte bestaat aan spirituele ondersteuning. Ook familieleden kunnen een beroep op deze vrijwilliger doen. Uiteraard kan een gastbewoner ook een beroep doen op geestelijke zorg van buiten of deze continueren, indien er al contacten bestonden voor opname.

Klachtenregeling en interne vertrouwenspersoon

Het hospice beschikt over een klachtenregeling. Daarin is beschreven hoe klachten van gastbewoners en hun naasten worden opgepakt. De interne vertrouwenspersoon heeft daarbij een centrale rol. In 2023 zijn, net als in voorgaande jaren, geen klachten binnengekomen, noch bij de interne vertrouwenspersoon noch bij het bestuur.

VRIJWILLIGERS

Ons hospice is een bijna-thuis-huis, waar vrijwilligers aanwezig zijn om een luisterend oor te bieden aan de gastbewoners en hun naasten, de bezoekers te ontvangen, de gastbewoners te ondersteunen en ze te voorzien van eten en drinken, het huis sfeervol te houden en de gastbewoners en hun naasten bij te staan in de moeilijke tijd. Zonder vrijwilligers geen hospice.

In De Schelp waren in 2023 69 zorgvrijwilligers actief en 15 ondersteunende vrijwilligers. We verwelkomden 15 nieuwe vrijwilligers en namen afscheid van 9. Vanwege de opening van Het Tij in januari startte daar een geheel nieuwe groep vrijwilligers die in de loop van het jaar werd aangevuld. 85 vrijwilligers hebben zich in 2023 in Het Tij ingezet. Tot de 15 ondersteunende vrijwilligers behoren de kook-, tuin- en klusvrijwilligers. We namen afscheid van vijf vrijwilligers. Een aantal vrijwilligers, met in De Schelp opgedane ervaring, stapte over naar Het Tij.

Veel aandacht is dit jaar uitgegaan naar de organisatie van Het Tij. Veel zaken moesten worden geregeld, opgezet, geëvalueerd, bijgesteld en weer uitgevoerd. Daarin hebben veel verschillende vrijwilligers een bijdrage geleverd. Er zijn werkgroepen opgericht, zoals commissie huis, commissie herinneringsbijeenkomst en commissie vrijwilligersbijeenkomsten intervisie. Het Tij zal zich verder blijven ontwikkelen om tot een zo goed mogelijk draaiend huishouden te komen.

Scholing

Basistraining

Door de komst van het tweede hospice zijn er basistrainingen gegeven aan veel nieuwe vrijwilligers. In de maanden januari/februari, maart, juni en oktober zijn er in totaal 59 nieuwe vrijwilligers voor Het Tij en De Schelp getraind. Door het hoge aantal hebben wij de groepen van maart en juni laten trainen door een medewerkster van de VPTZ (Vereniging Palliatieve en Terminale Zorg). Aan twee groepen hebben de coördinatoren van De Schelp zelf de basistraining kunnen geven. In de basistraining krijgen nieuwe vrijwilligers meer inzicht in wat van hen verwacht wordt: hoe ga je om met rouw en verlies, eigen waarden en normen, communicatie enz. Het volgen van een e-learning is onderdeel van de basistraining.

Werken vanuit de bedoeling

“Werken vanuit de bedoeling” is een ééndaagse training van de VPTZ (Vereniging Palliatieve en Terminale Zorg). Daaraan namen 26 vrijwilligers van De Schelp en Het Tij deel. Leren denken vanuit de leefwereld in plaats van de systeemwereld, staat centraal in deze training. Regels en protocollen zijn belangrijk maar waar gaat het nu uiteindelijk om in je werk én wat drijft jou als zorgvrijwilliger?

Voice Dialogue

Aan de training “Voice Dialogue” hebben in totaal 11 vrijwilligers deelgenomen. Voice Dialogue gaat over de verschillende innerlijke stemmen die we allemaal in ons hebben. Deze innerlijke stemmen bepalen mede hoe we ons voelen en hoe we handelen. Hoe herken je die in jezelf?

Fysieke belasting

Ook dit jaar was er weer aandacht voor het op een juiste manier verplaatsen en ondersteunen bij transfers van onze gastbewoners. Hoe doe je dit op een zo goed mogelijke en veilige manier voor de gastbewoner en je eigen lichaam. Zo’n 40 vrijwilligers van Het Tij en De Schelp volgden deze training.

Brandpreventie

Elk jaar organiseren we een bijeenkomst over brandpreventie in het hospice, maar ook met tips voor de thuissituatie. Wat moet je wel en soms ook niet doen in geval van brand en hoe kun je brand voorkomen? Deze zeer informatieve avond werd weer verzorgd door Jan de Vries, voormalig brandweercommandant. Er was een zeer grote opkomst van vrijwilligers van beide locaties.

Kookworkshop voor de kookvrijwilligers

De groep kookvrijwilligers van Het Tij en een aantal zorgvrijwilligers van De Schelp die graag koken, in totaal 12 personen, hebben in december van dit jaar de workshop ‘Kookvrijwilligers’ van de VPTZ gevolgd.

Vrijwilligersbijeenkomsten

We begonnen het nieuwe jaar zoals gebruikelijk met onze jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst voor alle vrijwilligers. In het Kreatief Pakhuis te Zaanwijk kwamen we bijeen om gezamenlijk het glas te heffen. Daar zijn ook de vrijwilligers die hun 10-jarig jubileum vierden, gehuldigd: Anne, Marian en Eveline.

Op 11 oktober 2023 bestond hospice De Schelp 15 jaar. Op vrijdag 6 oktober hebben we dat gezamenlijk met alle vrijwilligers van De Schelp en Het Tij gevierd in de Stoomhal te Wormer. We werden verrast met een fantastisch tapas buffet en de beentjes gingen van de vloer onder begeleiding van Benjamin van der Logt. Tijdens dit feestje werden alle vrijwilligers die al 15 jaar vrijwilliger zijn bij de Schelp in het zonnetje gezet.

Wensambulance

Tijdens onze themabijeenkomst hebben wij meer gehoord over het werk van de Wensambulance. Monique Petra en Cijna de Vries vertelden vol passie over hun vrijwilligerswerk bij de Wensambulance. Herkenbaar dat je soms nog echt iets kunt bijdragen in de laatste fase van iemands leven.

Intervisie

In beide locaties zijn intervisiegroepen actief. De vrijwilligers krijgen zo de gelegenheid om gezamenlijk met elkaar te kijken naar de eigen ontwikkeling en te leren van elkaars expertise.

COÖRDINATOREN

Het opstarten van een 2^e locatie vergt afstemming tussen de coördinatoren. De coördinatoren van beide locaties hebben geregeld gezamenlijk overleg. Beide locaties hebben twee coördinatoren met ieder een dienstverband van 24 uur per week.

De coördinatoren van de Schelp en Het Tij nemen deel aan de kerngroep van het Palliatief Netwerk Zaanstreek/Waterland. Zij leveren een actieve deelname en denken mee in verbeteringen en signaleren knelpunten in de praktijk. Vrijwilligers van beide hospices zitten in de organisatie van 'Café Doodgewoon'.

De coördinatoren van Hospice De Schelp hebben zeer regelmatig overleg met de hospices Kennemerland en doen daar ook trainingen en intervisiebijeenkomsten mee. De coördinatoren van Hospice Het Tij starten in januari 2024 met intervisie met een aantal hospices uit de regio Waterland.

Dit jaar hebben de coördinatoren diverse trainingen gevolgd. De coördinatoren van Het Tij volgden o.a. de tweedaagse training van de VPTZ 'Beginnend Coördinator'. Een van hen volgde ook de tweedaagse training 'Palliatieve Zorg', georganiseerd door de Amstelacademie. De ander volgde de VPTZ training 'trainen en onderwijs geven vanuit naasten door middel van tekeningen'.

Online zijn verscheidende Webinars gevolgd waaronder Social Media, BSTED (bewust stoppen met eten en drinken), VPTZ feedback naasten en VPTZ feedback vrijwilligers.

Het team van coördinatoren bezocht het congres 'Leven toevoegen aan dagen' georganiseerd door Carend, dat plaatsvond in de Jaarbeurs in Utrecht.

In oktober besteedde het team van coördinatoren een dag aan beleidsvraagstukken die bij beide locaties spelen.

Bestuur, bestuurssecretariaat en coördinatoren hebben onder leiding van de heer Angelo Hooker in mei een beleidsmiddag gehouden over het thema toekomst en samenwerking.

Presentaties

Ook dit jaar werden er diverse keren presentaties gegeven waaronder aan verpleegkundigen en verzorgenden in opleiding aan het Regiocollege te Zaandam, aan verschillende sociale netwerken en verscheidene stichtingen in de regio. Bij de laatste mochten we vaak een cheque ontvangen, waarvoor we heel dankbaar zijn.

In oktober hebben we met een kraampje op de Seniorenmarkt gestaan en op de vrijwilligersmarkt van Zaankanters Voor Elkaar.

HUIS EN TUIN

Bij De Schelp werd, door de klusvrijwilligers, een nieuwe pergola in de tuin geplaatst. Verder vraagt het onderhoud van de goed gevulde tuin natuurlijk veel aandacht tussen voorjaar en herfst. De tuin draagt bij aan de sfeer die passend is voor De Schelp.

In Het Tij was veel snoeiwerk te verrichten en moesten nieuwe perkjes worden aangelegd. Onze tuinvolunteers pakken dat met plezier aan. Elke week zagen we meer kleur in de tuin

komen. Veel medewerking is geleverd door het tuin- en aannemingsbedrijf dat de betegeling van de binnentuin heeft gedaan en de afscheiding naar de burens.

PR EN COMMUNICATIE

Met de Nieuwsbrief, het jaarverslag, de informatie op de website, berichten op Facebook, Instagram, LinkedIn, de open dag, informatie voor en voorlichting aan studenten, belangstellenden en leden van maatschappelijke organisaties informeren we de Zaanse samenleving over onze activiteiten. Toekomstige gastbewoners en/of hun naasten ontvangen we in ons huis om het aan hen te laten zien.

De Schelp is een vertrouwde plek geworden in de Zaanstreek en bij veel mensen bekend. Dat is fijn, want voor de mensen die bij ons willen overlijden moet de drempel zo laag mogelijk zijn. Ook voor hun familieleden, collega's, vrienden en burens. Daarom organiseren we jaarlijks een open dag. Traditiegetrouw is die gekoppeld aan de braderie in Krommenie, dit jaar was die op 20 mei. In verband met de werving van vrijwilligers voor Het Tij waren wij dit jaar aanwezig op de vrijwilligersmarkt in Zaandam (1 april), de Moederdagbraderie in Oostzaan (8 mei) en de Seniorenmarkt in Koog aan de Zaan (2 september).

Interne nieuwsbrieven

Het doel van de interne nieuwsbrief is om een ieder binnen de organisatie op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen, punten weer eens onder de aandacht te brengen en ervaringen en/of leuke verhalen te delen.

De interne nieuwsbrief van De Schelp - De Flessenpost - verscheen dit jaar drie keer.

De interne nieuwsbrief van Het Tij - De Tijding - verscheen dit jaar één keer.

BESTUUR STICHTING HOSPICE VOOR DE ZAANSTREEK

Van twee bestuursleden namen we in 2023 afscheid: Klaas Tuyn en Frits Boom. Beiden waren bestuurslid vanaf de start van de stichting. Beiden werden bij hun afscheid verrast met een koninklijke onderscheiding. Een zeer terechte waardering. Het bestuur is beiden zeer dankbaar voor hetgeen ze voor het hospice hebben betekend.

Het penningmeesterschap wordt sinds april ingevuld door Petra Derlagen en Matthijs Westra is de opvolger van Frits Boom. We heten de nieuwe bestuursleden van harte welkom.

Samenstelling bestuur:

Corrie Noom	–	voorzitter
Petra Derlagen	–	penningmeester
Vincent van Luit	–	secretaris
Christell Bart	–	algemeen bestuurslid
Matthijs Westra	–	algemeen bestuurslid
Henk Baatenburg de Jong	–	algemeen bestuurslid

Het bestuur wordt secretariael ondersteund door Marieke Pot.

In 2023 vonden zes bestuursvergaderingen plaats. Daarnaast kwamen bestuursleden bij elkaar voor onderwerpen die in hun portefeuille vallen. Het bestuur nam ook deel aan de vrijwilligersbijeenkomsten.

Samenwerking met externe organisaties

Bijeenkomsten van de VPTZ (de landelijke koepelorganisatie voor organisaties in de palliatieve terminale zorg door vrijwilligers) worden bijgewoond door Matthijs Westra en Vincent van Luit. Corrie Noom maakt, mede namens de hospices in onze regio, deel uit van het bestuur van het Netwerk Palliatieve Zorg Zaanstreek-Waterland. Met Eveen hebben we een samenwerkingsovereenkomst die jaarlijks wordt geëvalueerd. Met de huisartsen en de apothekers in de Zaanstreek is een intensieve samenwerking.

FINANCIËN EN SPONSORING

De inkomsten van Stichting Hospice voor de Zaanstreek bestaan voor een groot deel uit subsidie van het ministerie van VWS. Deze subsidie is gebaseerd op het gemiddeld aantal gastbewoners dat in de 3 voorafgaande jaren in het hospice verbleef. Voor de start van een nieuw hospice wordt dus geen subsidie verleend. Elke organisatie die een hospice start, dient zelf voor de financiering te zorgen, zoals aanschaf/huur pand, inrichting van de kamers, inrichting van het huis, apparatuur, coördinatoren enz. Giften van donateurs, sponsoring, legaten en andere financiële middelen zijn dus een noodzakelijke inkomstenbron voor ons. Zonder die middelen geen hospice. We zijn dan ook ongelooflijk dankbaar dat we elk jaar weer over voldoende middelen kunnen beschikken voor onze hospices. We hebben veel te danken aan de steun uit de Zaanse gemeenschap. Daardoor zijn we in staat geweest in januari 2023 met een tweede hospice van start te gaan. De financiële cijfers laten aan de uitgavenkant een verdubbeling zien ten opzichte van vorig jaar. Aan de inkomstenkant zien we dat de inkomsten uit donaties en giften dit jaar een noodzakelijke bron van inkomsten zijn.

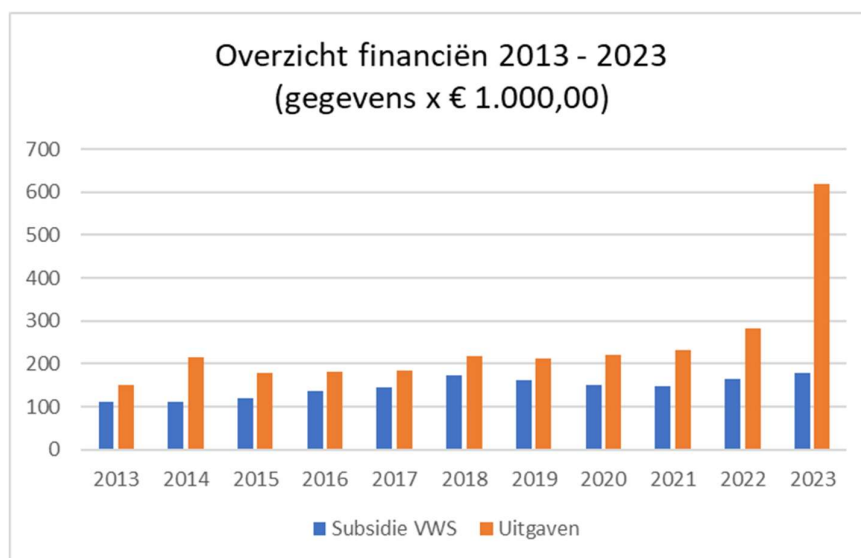
Indien “hospicevoorziening” niet in de polisvoorwaarden van de (aanvullende) zorgverzekering van de gastbewoner is opgenomen, bedraagt het tarief voor het verblijf in De Schelp € 30,00 per dag.

Financieel overzicht 2023 Stichting Hospice Zaanstreek: De Schelp (gestart oktober 2008) en Het Tij (gestart januari 2024)

Inkomsten 2023	€	Uitgaven 2023	€
Subsidies VWS	179.036,00	Salariskosten	215.793,00
Subsidies overig		Overige personeelskosten	30.459,00
Bijdrage bewoners in kosten verblijf	77.767,00	Kosten vrijwilligers	42.464,00
Donaties en giften i.v.m. start Het Tij	311.698,00	Kosten voeding	32.388,00
		Hotelmatige kosten	16.927,00
		Huisvestingskosten	85.768,00
		Algemene kosten	48.823,00
		Rente baten-lasten	33.275,00
		Afschrijvingskosten	37.707,00
		Incidentele lasten	74.133,00
Nadelig saldo*	-51.244,00	Verzorging-verpleging	4.420,00
Totaal	619.745,00	Totaal	619.745,00

* Het nadelige saldo wordt deels gedekt uit de algemene reserve en deels door een bijdrage van de Stichting “Vrienden Hospice voor de Zaanstreek.”

De grafiek hieronder geeft een beeld van de uitgaven en ontvangen subsidie over meerdere jaren.

KENGETALLEN DE SCHELP 2023

Gastbewoners	2023	Woonplaats gastbewoners	2023
Aantal gastbewoners	60	Zaandam	
Geslacht man	24	Koog aan de Zaan	
Geslacht vrouw	36	Zaandijk	
Gemiddelde verblijfsduur (dagen)	19	Wormerveer	
Langste verblijf (dagen)	175	Krommenie	
Kortste verblijf (dagen)	2	Westzaan	
Bezettingsgraad	78%	Assendelft	
Niet kunnen plaatsen*	23	Wormerland	
Terugkeer naar huis **	8	Oostzaan	
Vanuit: Thuis situatie	33	IJmond e.o.	
Vanuit: Z aans Medisch Centrum	14	Alkmaar e.o.	
Vanuit: Ander ziekenhuis	11	Purmerend e.o.	
Vanuit: Verpleeghuis	2	Amsterdam	
Totaal	60		
		Overige	
Vrijwilligers	2023	Totaal	60
Zorgvrijwilligers	69		
Overige vrijwilligers	15		
Totaal	82		
Vertrokken vrijwilligers	9		
Nieuwe (zorg)vrijwilligers	15		

* i.v.m. een volledig bezet huis

** naar huis of verpleegtehuis

